

זהר הקדוש

עם ביאור
הפטר והפסוק

פרשת ויקרא • היסורים באים לעורר לתשובה

במאמר זה יבואר ההחטא שאינו נתן ליבו לשוב בתשובה, מתעוררים עליו דינים ויסורים מצד המלכות, ואם קם בלילה ועוסק בתורה, אינו צריך ליסורים כי התורה מעוררת אותו לתשובה.

אֲשֶׁר חָטָא, שפירושו, אוֹשֵׁיט דִּינָא עֲלֵיהּ - הושיטי דין ויסורים עליו, וְאוֹדַע לִיהּ חוּבִיהּ - ובזה תודיעי ותזכירי לו את חטאיו. ומביא ראה כי הודעת החטאים לא נעשית רק על ידי אמירה לפני החוטא, אלא גם על ידי יסורים, כְּמָה דַּאֲתָ אָמַר - כמו שנאמר (יחזקאל טו ב) 'הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַיִם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ', ושם מודיע הנביא באריכות את חטאי ירושלים, ואחר כך (פסוק לו ואילך) מביא את העונשים והיסורים שיבואו עליה בגלל חטאותיה, הרי שהיסורים הם אלו שמודיעים את חומר החטאים.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, 'או הוֹדַע אֲלֵיו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא' (ויקרא ד כג). 'הוֹדַע אֲלֵיו, מִסְטָרָא דְמָאן, 'או יִדַע (נ"א נודע) חֲטָאתוֹ' מִבְּעֵי לִיהּ, מַהוּ 'הוֹדַע אֲלֵיו'. אֶלָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פִּקִּיד לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְאוֹדַעָא לִיהּ לְכַר נֶשׁ תְּהוּא חוּבָא דְהוּא חָב.

וּבְמָה מוֹדַע לִיהּ, בְּדִינָהּ. כְּמָה דַּאֲתָ אָמַר (איוב כ כז) 'יִגְלוּ שְׁמַיִם עֹנֵנוּ וְאָרְצַי מִתְקוּמָהּ לִי, 'הוֹדַע אֲלֵיו, בְּמָאן דְּפִקִּיד לְאַחְרָא.

דִּתְגִינֵנוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּכַר נֶשׁ חָב קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא אֲשַׁנַּח בְּחֲטָאֵיהּ לְאַתְרָא בְּתִיבְתָא קַמֵּי מַאֲרִיחַ, וְאֲשַׁדִּי לִיהּ בְּתַר בְּתַפִּיחַ, נִשְׁמַתִּיהּ מִמֶּשׁ סִלְקַת וְאַסְהִידַת קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּדִין פִּקִּיד מְלַבָּא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר 'או הוֹדַע אֲלֵיו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, אוֹשֵׁיט דִּינָא עֲלֵיהּ, וְאוֹדַע לִיהּ חוּבִיהּ. כְּמָה דַּאֲתָ אָמַר (יחזקאל טו ב) 'הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַיִם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ'.

בְּתַר דְּמַטֵּי עֲלֵיהּ דִּינָא, בְּדִין אֲתַעֵר רוּחָא לְמַהְדֵּר בְּתִיבְתָא קַמֵּי מַאֲרִיחַ, וְאַתְפִּנֵעַ לְמַקְרַב קְרַבְנָא, דְּהָא מָאן דְּלַבִּיחַ גַּם בֵּיהּ, חֲטִי, וְאַנְשֵׁי חֲטָאֵיהּ, וְלֹא אֲשַׁנַּח עֲלֵיהּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְקַבְּלֵיהּ, וּפִקִּיד לְאוֹדַעָא לִיהּ לְתַהוּא חוּבָא, בְּגִין דְּלֹא יִתְנַשֵּׂי מִנִּיהּ. כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ חֲטָאוֹ. כִּי עַל יְדֵי שְׁנַכְנַע, שׁוּב אִינוּ שׁוֹכַח אֶת חֲטָאוֹ, וְעַל פִּי תוֹקֵף הַיְסוּרִים יִבִּין חוֹמֵר הַחֲטָא שְׁחֲטָא בוּ, וַיִּשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה.

רַבִּי יוֹסִי מְבַיָּא רְאִיָּה לְדַבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה מִמַּעֲשֵׂה שֶׁל דוֹד עִם בַּת שֶׁבַע. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יְהוּדָה, הֲכִי הוּא יְדֵאִי - כִּךְ הוּא וְדַאִי כַּדְבַרִּיךְ, שֶׁהוֹדַעַת חוֹמֵר הַחֲטָא הוּא עַל יְדֵי הַיְסוּרִים. וְשׁוֹאֵל, מָנָא לָן - מִנֵּין אֲנוּ לּוֹמְדִים זֹאת. וּמְשִׁיב, דְּהֲכִי אֲשַׁכְחָנָא - שֶׁכֵּךְ מִצְאָנּוּ בְּדוֹד הַמֶּלֶךְ, דְּכִינֵן דְּעַבְדֵּי הוּא עוֹבְדָא דְבַת שֶׁבַע - שְׁכִינֵן שַׁעֲשָׂה אֶת הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל בַּת שֶׁבַע, לֹא אֲשַׁנַּח בֵּיהּ - לֹא הִשְׁגִּיחַ לְפָרַט אֶת חוֹמֵר הַחֲטָא, וְגַם כִּיחַשׁ בַּעֲצֻמוֹ שְׁחֲטָא. אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא - אֲמַר אֲנִישִׁית לִיהּ - אֲתָה שְׁכַחַת אֶת חֲטָאתְךָ לְגַמְרִי, וְהִיָּה בַּעֲיֵינֵיךָ כְּאִילוֹ לֹא לָךְ. לָכֵן מִיָּד לְאַחַר מַעֲשֵׂה בַת דוֹד עַל מַעֲשֵׂה בַת שֶׁבַע (שְׁמוּאֵל ב' יב ז), 'אַתָּה הָאִישׁ כֹּה אָמַר ה'". וּמְפָרֵשׁ, 'אַתָּה

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, לְבַאֵר אֶת הַפְּסוּק (ויקרא ד כג), 'או הוֹדַע אֲלֵיו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא'. וְלִשְׁוֹן הַפְּסוּק 'או הוֹדַע אֲלֵיו חֲטָאתוֹ', מִשְׁמַעוּ, שִׁישׁ מִי שֶׁהוֹדִיעַ לוֹ שְׁחֲטָא, וְעַל כֵּךְ שׁוֹאֵל, מִסְטָרָא דְמָאן - מִצַּד מִי נוֹדַע לוֹ שְׁחֲטָא. וּמוֹכִיחַ שֶׁכֵּן מִשְׁמַע מִן הַכְּתוּב שִׁישׁ מִי שֶׁהוֹדִיעַ לוֹ חֲטָאתוֹ, כִּי אִילוֹ הַכוּנָה שֶׁהִתוודַע בַּעֲצֻמוֹ שְׁחֲטָא, הִרִי 'או יִדַע (נ"א נודע) חֲטָאתוֹ' מִבְּעֵי לִיהּ - הִיָּה לוֹ לומר, מַהוּ זֶה שֶׁנֶּאמַר 'הוֹדַע אֲלֵיו' שֶׁמִּשְׁמַע שִׁישׁ מִי שֶׁמוֹדִיעַ לוֹ. וּמְפָרֵשׁ מִי הוּא זֶה שֶׁמוֹדִיעַ לוֹ, אֶלָּא, כִּךְ הוּא בִּיאור הַפְּסוּק, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַרוֹמֵז עַל תְּפִאֶרֶת, פִּקִּיד - מִצְוָה לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא מַלְכוּת, לְאוֹדַעָא לִיהּ לְכַר נֶשׁ תְּהוּא חוּבָא דְהוּא חָב - לַהוֹדִיעַ לוֹ לְאִדָם אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁהוּא חֲטָא.

ומבאר איך מודיעה המלכות לאדם שחטא. ושואל, ובמה מודע ליה - ואיך מודיעה המלכות לאדם שחטא. ומשיב, בְּדִינָהּ - על ידי הדינים והיסורים שמביאה המלכות על האדם. ומביא ראה, כְּמָה דַּאֲתָ אָמַר - כמו שנאמר (איוב כ כז) 'יִגְלוּ שְׁמַיִם עֹנֵנוּ וְאָרְצַי מִתְקוּמָהּ לִי', ופירושו, 'שמים' שהיא התפארת מגלה למלכות הנקראת 'ארץ' את העונש שיש להטיל על העון ההוא, והיא מתקוממת לו לחטא להביא עליו יסורים, כדי שיתעורר לתשובה. לכן כתוב 'או הוֹדַע אֲלֵיו חֲטָאתוֹ', ולא 'או ידע חטאתו', שהוא בְּמָאן דְּפִקִּיד לְאַחְרָא - כמי שמצוה לאחר, והוא התפארת המצוה למלכות שתודיע לאדם שחטא על ידי יסורים, ובכך יתעורר לתשובה.

ומבאר למי צריכים להודיע שחטא על ידי יסורים.

דִּתְגִינֵנוּ - שְׁשִׁינּוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּכַר נֶשׁ חָב קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא - בשעה שאדם חוטא לפני הקדוש ברוך הוא, וְלֹא אֲשַׁנַּח בְּחֲטָאֵיהּ - ואינו משגיח בחומר חטאו ובפרטיו, כדי שיבוא לְאַהֲרָא בְּתִיבְתָא קַמֵּי מַאֲרִיחַ - לחזור בתשובה לפני אדונו, ומלבד מה שאינו משגיח בחומר העון, הוא מוסיף ופוגם, וְאֲשַׁדִּי לִיהּ בְּתַר בְּתַפִּיחַ - ומשליך את חטאו מאחורי כתיפיו, ואין חשוב בעיניו כלל שחטא. אזי נִשְׁמַתִּיהּ - נשמתו מִמֶּשׁ, סִלְקַת וְאַסְהִידַת קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא - עולה ומעידה לפני הקדוש ברוך הוא על חטאו. בְּדִין פִּקִּיד מְלַבָּא - ואז מצוה המלך, שהוא התפארת, לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, שהיא המלכות, וְאָמַר לה, 'או הוֹדַע אֲלֵיו חֲטָאתוֹ

את חומר החטא, וגם נדרש 'אתה האיש' דאנשית ליה - ששכחת לעצמך לגמרי את עצם החטא, ועל ידי שבה אליו הנביא הודיע לו את זה שחטא, ושואל, ובמה אודע ליה - ובמה הודיע לו הקדוש ברוך הוא את חומר החטא, ומשיב, בדינא - על ידי הדין והיסורים שהביא על דוד, כי מתוקף היסורים הבין את חומר העון שחטא.

ומסיים להוכיח ביאור הכתוב 'או הודע אליו חטאתו אשר חטא'.

אוף הקא - אף כאן בפסוק, קודשא בריך הוא קאמר - הקדוש ברוך הוא שהוא התפארת אומר למלכות, 'הודע אליו חטאתו אשר חטא', שעל ידי דין ויסורים ישוב בתשובה, וישפיר מלה - ויפה הדבר כי כך הוא. והכי הוא - וכך הוא פירוש הפסוק, דלא כתיב - שהרי לא כתוב 'או נודע אליו', שפירושו שנודע לו מעצמו ואין מי שהגיד לו, כמה דכתיב - כמו שכתוב (שמות כא לו) 'או נודע כי שור נגח הוא', שמשמעו, שנודע לו לבד בלי מגיד, אלא כתוב 'או הודע', והיינו שהתפארת מצוה לשכינה הקדושה 'הודע' לחוטא שחטא, על ידי שתיבא עליו דין ויסורים.

לאחר שכתב שהמלכות מודיעה לחוטא את חטאיו על ידי יסורים, יבאר שעסק התורה מסוגלת כמו יסורים.

ומאן דקאים בליליא למלעי באורייתא - ומי שקם בלילה לעסוק בתורה, אורייתא קא מודעא ליה חוביה - התורה מודיעה לו שחטא, כי זכות התורה מסייעתו להכיר בחומר החטא, ולא בארץ דינא - ואין מודיעים אותו בדרך דין ויסורים, אלא באימא דאודעא לברה במלה רכיף - אלא כאם שמודיעה לבנה במילים רכות. ועל ידי שמכיר בחומר החטא והוא לא אנשי ליה - אינו שוכח את חטאיו, ושב בתשובה לפני אדוננו.

כיון שהתבאר שהעוסק בתורה בלילה אינו צריך ליסורים, מקשה מדוע היה צריך דוד ליסורים מאחר ועסק בתורה בלילה.

ושואל, ואי תימא - ואם תאמר, כיון שכל מי שקם בחצות לעסוק בתורה אינו צריך ליסורים כדי שיוודעו לו עוונותיו על ידם, קשה הרי דוד המלך, דהוה קם בפלגו ליליא - שהיה קם בחצות הלילה לעסוק בתורה, אמאי אתערו עליה בדינא - למה התעוררו עליו לעוררו לתשובה בדין ויסורים. ומתרץ, אלא שאני - שונה דוד המלך, שלא היה יכול להתעורר בתשובה על ידי לימוד התורה בחצות לילה, משום דאיהו - שהוא עבר במעשה של בת שבע במה דאתקשר - שהתקשר, כלומר על ידי חטא בת שבע פגם במידת המלכות ששם שורשו, ובקעא דינא - ולכן היה צריך לקבל דין ויסורים ממידת המלכות, כדי שבה יתוקן פגם מלכות. ומפרש אלו יסורים באו על דוד בגלל פגם המלכות.

ובמה דעבר - ולכן במה שעבר דוד המלך, בזה אמתן - נידון, ומפרש, הוא חטא ופגם לקבליה דמלכותא קדישא - כנגד המלכות הקדושה, ולגבי ירושלם קדישא -

הקדושה, כי היא מקום המלכות, ובגין דא אתתרך - ובגלל זה גורש מירושלם, ומלכותא אעדינ מניה - והמלכות עברה ממנו, וכל זאת היה כאשר ברח מפני אבשלום בנו שמרד בו, עד דאתתקן פדקא יאות (ואתעניש) - עד שנתקנה המלכות כראוי, אז חזר למלכותו ולירושלם.

אמר ושאל רבי יהודה, מהו הטעם, דקודשא בריך הוא אעניש ליה - שהקדוש ברוך הוא הענישו לדוד, שיתייסר על ידא דבריה - על ידי בנו אבשלום, כמו דכתיב - שכתוב, שאמר נתן הנביא לדוד המלך (שמואל ב' יב יא), 'הנני מקים עליך רעה מביתך', ומשמעו, שאחד מאנשי ביתו ייסר אותו. תירץ ואמר לו רבי יוסי, הא אוקימנא - הרי ביארנוהו (ברכות ז:), בגין דאי יקום עליה בר נש אחרא - בגלל שאם יקום עליו אדם זר להרוגו, לא ירחם עליה - עליו, כמו שקם עליו בנו, מפני שאהבת הבן על האב. שאל ואמר ליה - לו רבי יהודה, טעם זה נכון שיחשוב דוד המלך שבנו אבשלום ירחם עליו, אולם והא - והרי הקדוש ברוך הוא ידע שאבשלום בעא לקטלא לאבוי - רצה להרוג את אביו בכמה עיטין בישינו (דבר) עליה - בהרבה עצות רעות עליו, יתיר מבר נש אחרא - יותר מאם אדם זר היה מבקש להורגו, ואם כן קשה, מה הטעם שהקדוש ברוך הוא הענישו על ידי בנו. אמר ליה - לו רבי יוסי, לא שמענא - לא שמעתי טעם על זה.

ומבאר הטעם, משום שדוד על ידי חטא בת שבע פגם במידת המלכות, ואבשלום שהיה נגד מלכות דקליפת נוגה, נקם את נקמת החטא.

אמר ליה - לו רבי יהודה לרבי יוסי, אנא שמענא - אני שמעתי טעם הדבר, משום שדוד המלך חטא בבת שבע סתם, והיינו, שפגם במלכות, לכך אמר קודשא בריך הוא - הקדוש ברוך הוא, ילתי ברא דבת אל נכר - יבוא בן של אשה נכרית, וינקום נוקמתא - וינקום הנקמה של החטא. ושואל, ומאן איהו - ומי הוא בן האשה נכרית, ומשיב, דא - זה אבשלום, והטעם שנקרא 'בן אשה נכרית', משום דברה דזיפת תואר הוה, מקרבא - שהיה בן של יפת תואר, שמצא דוד את אבשלום בשעת מלחמה, ששורשה ממלכות של קליפת נוגה, ותבוא מלכות של קליפה זו, ונתקום נקמת פגם מלכות דקדושה.

ומבאר פגם הנושא אשת יפת תואר. **מכאן אוליפנא** - למדנו, מאן דנטיל אתתא דא בקרבא - מי שנושא אשת יפת תואר בשעת מלחמה, וחקידי בה - וחומד אותה לקחתה לאשה, לסוף נפיק מנה - יוצא ממנה בן סורר ומורה. ומבאר, מאי טעמא - מה הטעם, בגין - בגלל שהרי אצל אבשלום דעד קען - שאפילו עד ימי בגרותו, עדיין לא פסקא מנה - לא נפסקה ממנו הזוהמא של קליפת נוגה שניקם ממנו שהיתה אשת יפת תואר, ולכן היה בן סורר ומורה ורצה להרוג את אביו, והא אוקמוהו - (סנהדרין קז).

'אתה האיש' דאנשית ליה, ובמה אודע ליה, בדינא.

אוף הכא, קודשא בריך הוא קאמר, 'הודע אליו חטאתו אשר חטא', וישפיר מלה. והכי הוא, דלא כתיב 'או נודע אליו', כמה דכתיב (שמות כא לו) 'או נודע כי שור נגח הוא'.

ומאן דקאים בליליא למלעי באורייתא, אורייתא קא מודעא ליה חוביה, ולא בארץ דינא, אלא באימא דאודעא לברה במלה רכיף, והוא לא אנשי ליה, ותב בתויבתא קמי מאריה.

ואי תימא, דוד, דהוה קם בפלגו ליליא, אמאי אתערו עליה בדינא. אלא שאני דוד, דאיהו עבר כמה דאתקשר, ובקעא דינא.

ובמה דעבר, אמתן. הוא חטא לקבליה דמלכותא קדישא, ולגבי ירושלם קדישא, ובגין דא אתתרך מירושלם, ומלכותא אעדינ מניה עד דאתתקן פדקא יאות (ואתעניש).

אמר רבי יהודה, מהו דקודשא בריך הוא אעניש ליה לדוד על ידא דבריה, דכתיב (שמואל ב' יב יא) 'הנני מקים עליך רעה מביתך', אמר רבי יוסי, הא אוקימנא, בגין דאי יקום עליה בר נש אחרא לא ירחם עליה. אמר ליה, והא אבשלום בעא לקטלא לאבוי בכמה עיטין בישינו (דבר) עליה, יתיר מבר נש אחרא. אמר ליה, לא שמענא.

אמר ליה, אנא שמענא, דוד חטא בבת שבע סתם, אמר קודשא בריך הוא, ילתי ברא דבת אל נכר, וינקום נוקמתא. ומאן איהו, דא אבשלום, דברה דזיפת תואר הוה, מקרבא. מכאן אוליפנא, מאן דנטיל אתתא דא בקרבא, וחקידי בה, לסוף נפיק מנה בן סורר ומורה. מאי טעמא, בגין דעד קען לא פסקא מנה וזוהמא והא אוקמוהו.

של קליפת נוגה שניקם ממנו שהיתה אשת יפת תואר, ולכן היה בן סורר ומורה ורצה להרוג את אביו, והא אוקמוהו - (סנהדרין קז).

נפשי צמאה לדעת

כל רז סודך

זהו אור, זהו חיים
אור וזהו חייב אור הוא

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" >

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

44-20-8836-0176 ארצה (718) 437-0054 ארצה
להשיג בתנאים הספריים המובחרות

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66